

MESTRE DE CAPÇALERA

Escrits essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

AMB EL DIT, DIT, DIT, ARA BALLA EN JOAN PETIT! El llenguatge corporal i gestual

Parlen els gestos; parla el cos. A través dels sentits rebem la majoria d'informació. Els ulls d'una persona, diuen molt: costa mentir amb la mirada,¹ quan coneixes bé una persona, els ulls parlen. La pell² és la finestra més elemental cap a l'exterior i massa sovint diem allò de "no toquis". Els infants necessiten tocar i ser tocats, això ajuda a posar correctament els fonaments emocionals de la seva vida.³ Com el contacte cessa de cop a partir del 6 anys, a la pubertat, l'adolescent sent molta necessitat de tocar i ser tocat.⁴ Masseur, fer pessigolles, dibuixar lletres a l'esquena... Cal tocar! Es pot estimar sense tocar? Podem respirar sense flairar? Podem reconèixer sense veure, escoltar o tastar? Ens cuidem massa dels llenguatges icònics i poc del corporal. Donem massa importància a la comunicació a través de la paraula i descuidem el cos que és la comunicació més immediata cap a l'exterior, cap a les altres persones. Ja ho diu la saviesa popular: "Amb la cara, pagues; fas mala cara..." Els ulls i les orelles són receptors a distància. Els ulls són mil vegades més eficaços que les orelles en captar la informació. I a més a més, veiem molts més objectes de lluny que no pas podem escoltar persones de lluny. Tacte, olor i gust són receptors immediats.⁵ Les olors dels llocs i de les persones. El tacte el tenim com prohibit, tendim a dir "no toquis" més que no pas "no vegis".

El llenguatge gestual fa que cada persona tingui la seva manera pròpia de moure les parts del cos. Reconeixem moltes persones per l'ombra dels seus gestos, per la figura que se'ns desvela quan els veiem de lluny. Els gestos intencionats, els que són reflexos, els inconscients... Es necessiten les experiències sensorials. L'exercici físic activa la plasticitat neuronal perquè els músculs produeixen una proteïna que mobilitza els greixos. La psicomotricitat fina ajuda al desenvolupament de l'escriptura i la parla.

L'educació física és permetre que tothom pugui accedir al domini de les seves capacitats motrius⁶ i hauria de ser de tal manera que l'infant pogués notar l'energia que desenvolupa tot prenent-ne consciència i sentint-ne delit.⁷ Amb tot, cal anar en compte amb el culte al cos, en especial a partir de la pubertat. Hi ha la síndrome d'Adonis: addictes a la musculatura i al gimnàs. Quan ens concentrem massa en el cos, l'ànima es torna lànguida.⁸

Gener 2022.

¹ Jaume Cela, *Calaix de mestre*, Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2001: 18.

² Octavi Fullat, *La agonia escolar*, Barcelona: Humanitas, 1986: 47.

³ Elisabeth Kübler-Ross, *Morir es de vital importancia*, Madrid: Lucièrnaga, 1996: 164.

⁴ Octavi Fullat, *La agonia escolar*, Barcelona: Humanitas, 1986: 75.

⁵ Sebastià Serrano, *Signes, llengua i cultura*, Barcelona: Edicions 62, 1995: 92.

⁶ Philippe Meirieu, *En la escuela hoy*, Barcelona: Octaedro, 2004: 255.

⁷ Rudolf Steiner, *La educación del niño*, Madrid: Rudolf Steiner, 1991: 42.

⁸ Tal com deia Mahatmas Gandhi.